

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: MODERSMAALET

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "MODERSMAALET", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 179. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig08val-shoot-workid90360.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

MODERSMAALET.

I Efteraaret 1837 opfordrede en Kreds af yngre Mænd Grundtvig til at holde en Række historiske Foredrag. Han svarede, at han ikke kunde betragte sin Mund som fri, saa længe hans Pen var bunden. Men for at kunne imødekomme deres Ønske indgav han Andragende til Kongen om Ophævelse af den Censur, som han havde sukket under siden 1826. Prins Christian Frederik, der var Grundtvigs varme Velynder, støttede dette Andragende, og Frederik den Sjette gav ham Lov til at meddele Ansøgeren, at hans Bøn var opfyldt. Mellem Jul og Nytaar fik Grundtvig Brev fra Prinsen derom, og i sin Glæde over denne Julegave skrev han samme Aften: »Moders Navn er en himmelsk Lyd«¹. - Den 20. Juni 1838 begyndte han sine berømte Foredrag paa Borchs Kollegium, der er udgivne 1877 af Svend Grundtvig under Titelen »*Mands Minde*, 1788-1838«.

»Modersmaalet« blev første Gang trykt i *Skolen for Livet og Academiet i Soer* (1838), som nu findes blandt hans *Smaaskrifter om den historiske Højskole* (1872), og hvorefter det her gengives.

Moders Navn er en himmelsk Lyd,
Saa vide som Bølgen blaaner,
Moders Røst er den Spædes Fryd,
Og glæder naar Issen graaner,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Moders Røst er den Vuggesang,
Der huer os bedst af Alle,
Modersmaal har en himmelsk Klang,
Naar Børnene »Moder« lalle,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

*
- 180

Modersmaal er de Faures Sprog,
Os tryller i Ungdomstide;
Modersmaal er den Kiæres og,
Vi favne som Duer hvide,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal var de Kongers Sprog,
Vi mindes med Fryd og hædre;
Modersmaal var de Kæmpers og,
Vi kalde med Stolthed Fædre,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er det *Kraftens* Ord,
Som lever i *Folkemunde*,
Som det *elskes* i Syd og Nord,
Saa sjunges der sødt i Lunde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er det Rosenbaand,
Som Store og Smaa omslynger,
I det lever kun *Fædres Aand*,
Og deri kun Hjertet gynger,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er vort Hjertesprog,
Kun løs er al fremmed Tale,
Det alene i Mund og Bog

Kan vække et Folk af Dvale,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

181

Modersmaalet ved Øresund,
Og trindt i de grønne Lunde,
Deilig klunger i allen Stund,
Men deiligst i Pigemunde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaalet i *Danevang*
Er Fædrenes *Kæmpevise*,
Høre vi den i Pigesang,
Da trykke vi Langbeen Rise,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Bort da flyve med Vildgiæs graa
Hvad Mund har fra Moder stjaalet,
Synger for os, I Piger smaa!
Saa prise vi Modersmaalet,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Skjalde krandses om Land for Sang,
Men Ingen saa godt som *Hjarne*,
Mildt som Skjalde i *Danevang*
Af Piger ved Høi og Arne,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Derfor lægge af Hjertensgrund
Vi Alle, som Aanden lyde,
Tusind Viser i Pigemund,
Som monne sig mildt tilbyde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

182

Tusind Viser om Folk og Drot,
Om Venner ad Fædrelandet,
Tusind Viser om Stort og Smaat,
Af Smil og af Taarer blandet,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Tusind Viser om Moder sød,
Den liflige *Dannekvinde*,
Og om Hvilen i Moderskiød,
Som aldrig os gaaer af Minde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Tusind Viser om Kys og Klap,
Saa mange, som det skal være,

Som kan synges for Moder skrap
Af Døttre i Dyd og Ære,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Kys dem kiærlig, I Piger smaa!
Saa favne dem Ungersvende,
Roes de høste paa Bølgen blaa,
Og blomstre ved Agerende,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Da og klinger i Chor med Staal,
Paa Valen, i Mark og Enge,
Liflig *Pigernes* Modersmaal
I deiligste Vang og Vænge,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

183

Da og klinger i Aftenstund,
Paa Sø mellem Bøgeskove,
Skjaldens Vise fra Pigemund
Og ønsker ham sødt at sove,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Yndig seiler da Skjaldens Kvad
Med Bør over Tidens Bølger,
Yndig stiger af Tonebad
Den Roes som med Visen følger,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Længe leve i *Danevang*
Smaapigernes Maal det søde!
Op det stande i Pigesang
Hvad Godt der i *Danmark* døde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!